

Ansatte tilknyttet klassisk seksjon,
studenter, interessert offentlighet

Dato: 2. september 2021

Ekstern evalueringsrapport, årsenheten i antikkens kultur samt BA- og MA-programmet i klassiske språk 2014-2021

Eksternpanelet som har evaluert ovennevnte studieprogram våren 2021 har bestått av:

- Professor Gjert Vestrheim, Universitetet i Bergen
- Advokat og master i antikk kultur og klassiske språk Alf Marcus Wiegaard, Advokatfirmaet Wiegaard
- Masterstudent i arkeologi Mads Prøitz, Institutt for arkeologi, konservering og historie ved Universitetet i Oslo

Saksbehandler: Mari Hertenberg, studiekonsulent for antikkens kultur og klassiske språk, Institutt for filosofi, idé- og kunsthistorie og klassiske språk, Universitetet i Oslo

Liste over tilsendt materiale:

- Egenevaluering av bachelorprogrammet i klassiske språk
- Egenevaluering av masterprogrammet i klassiske språk
- Egenevaluering av årsenheten i antikkens kultur
- IFIKKs studiekvalitetsrapporter for årene 2014-2018
- Tilsynsensorrappport for klassiske fag for studieåret 2018/2019
- Sparetiltak i klassiske språk
- Fagutvalget for antikk kultur og klassiske språks svar til notis lagt fram på IFIKKS styremøte 14. mai 2020.
- Resultater fra spørreundersøkelser:
 - IFIKKs førsteårsundersøkelse 2020
 - Undersøkelse for frafalte BA-studenter
 - Undersøkelse for uteksaminerte kandidater på masterprogrammet
 - Undersøkelse for uteksaminerte kandidater på bachelorprogrammet
- Skrevet ut fra nettet:
 - Programbeskrivelser for årsenheten i antikkens kultur og bachelor- og masterprogrammet i klassiske språk
 - Emnebeskrivelser for de obligatoriske emnene på programmene:
 - Bachelorprogrammet, gresk: EXPHIL03, EXFAC03-SPR, GRE1001, GRE1002, GRE1105, GRE1401, GRE1402, GRE1403, GRE1405, GRE2105

- Bachelorprogrammet, latin: EXPHIL03, EXFAC03-SPR, LAT1001, LAT1002, LAT1105, LAT1401, LAT1402, LAT1403, LAT1404, LAT2105
- Masterprogrammet, gresk: ANT4502, GRE4101, GRE4102, GRE4190
- Masterprogrammet, latin: ANT4502, LAT4101, LAT4190
- Årsenheten: RETKLA1101, ANT1100, ANT1500, ANT2700, ANT2800, GRE1001, GRE1002, LAT1001, LAT1002

Vurdering av programmenes læringsutbytter

Studieprogrammenes læringsutbytter vurderes som hensiktsmessige. Basert på emnebeskrivelsene er faginnholdet relevant og ambisiøst. Studieprogresjonen er bratt og vil kunne oppleves som krevende, men sikrer gode fagkunnskaper og et adekvat grunnlag for arbeidslivet og for videre studier, både i Norge og i utlandet. Læringsutbyttene beskriver en naturlig progresjon i beherskelsen av materialet og den metodiske tilnærmingen til det. Det er denne beherskelsen som legger grunnlag for videre studier og gir studentene ferdigheter de trenger i arbeidslivet. I det hele gis studenten på programmet - gjennom undervisning, opplegg og lærekrefter - helt reelle muligheter til å tilegne seg de kunnskaper og ferdigheter som emnebeskrivelsen uttrykker.

Ettersom det tilbys og oppfordres til utveksling til de norske instituttene i Roma og Athen på bachelorprogrammet, er læringsutbyttet også særdeles hensiktsmessig for studenter som ønsker videre studier i utland.

Selv om programmenes læringsutbytter alt i alt fremstår som hensiktsmessige, påpeker panelet at det kunne være gunstig at det tosporede systemet med enten gresk eller latin, kan mykes opp noe. Den som studerer det ene språket, bør ha grunnkunnskaper om det andre. I andre land er basiskunnskaper om begge språk, selv om man spesialiserer seg i det ene, gjerne forventet hvis man studerer 'classics', 'klassische Philologie' mv. Å ha noe fellesundervisning for å danne en bro mellom latinister og gresister er faglig velbergrunnet, gagnlig og i tråd med en europeisk tradisjon.

Arbeidslivsrepresentanten savner dessuten om ikke en visjon, så iallfall noen strategier knyttet til bruk av IKT-verktøy i møtet med klassiske språk. Digitale metoder eller ressurser har ingen plass i presentasjonen av fagene, og ikke noe av pedagogikken er knyttet til IKT (iallfall ikke i de formelle beskrivelsene av emnene). Dette er et savn. (Riktignok tilbys ANT4600 – Digital methods in classical philology, men det er på slutten av studiet, og emnet er valgfritt — og synes å ha vært inaktivt siden våren 2017.)

Vurdering av programmets fagmiljø og emnetilbud

Programmene som tilbys studentene er den mest sentrale læringsarena for antikkrelaterte emner i Norge. Selv om det selvsagt også er vitale miljøer på andre utdanningsinstitusjoner, er IFIKK det fremste senteret for gresk, latin og antikk kultur. Fagmiljøets kompetanse er hevet over tvil. I lys av instituttets ubestridte posisjon som landets fremste kompetansesenter for gresk, latin og antikk kultur, er det på det rene at fagmiljøet møter alle krav som rimelig kan stilles.

Det er ingenting som tilsier at studenter som har sin utdanning innen antikk kultur, gresk eller latin fra IFIKK, står tilbake for de som har tilsvarende fagkompetanse fra universiteter i utlandet. Det er grunn til å tro at en eksamen fra instituttet har bragt kandidaten opp på det nivået som forventes internasjonalt. Det er riktignok slik at det er flere 'ute' som har hatt fagene, særlig språkfagene, i årene før universitetsutdanningen, f.eks. i England. Det kan gi et fortrinn å komme fra et miljø der det er en sterkere tradisjon innen disse fagene enn det er hos oss. Det er visstnok en (svak) økning i antallet elever under universitetsnivå som får undervisning i latin både i Tyskland og i USA. En slik 'underskog' er ikke-eksisterende her hjemme. Dette har imidlertid ingenting med UiOs tilbud å gjøre, men bare en refleks av fagenes (generelt svake) stilling i Norge. Det er trist at det er såpass lite interesse for antikkens kultur og språk i Norge i forhold til andre sammenlignbare land, og det er da enda mer kritisk at det vektlegges mer fokus på studietilbudene ved UiO for å pleie og opprettholde dette. Kanskje vil det komme med tid eller et type interesseskifte, men det er desto viktigere at klassisk/antikk-utdanning tilbudet vi har blir gjort til det best mulige.

Emnene og sammensetningen av dem er godt tilpasset de læringsutbyttene som er formulert. Sammensetningen av emnegruppene (på bachelor) er orientert mot det klassiske og virker å representere en god 'syntese': Det er balanse mellom prosa og lyrikk, både på gresk og latin, og grammatikk har, naturlig, en fremskutt plass. Det er snaut med middelalderlatinske tekster, for ikke å si tekster på nylatin. Med bakgrunn i et resepsjonsperspektiv kunne kanskje noe mer vekt vært lagt på latin skapt senere enn i den klassiske perioden. (Dette synspunktet har mindre relevans for gresk.)

Emnene og studiene som tilbys innenfor årsenheten, bachelorgraden og masteren er viktige, nyttige, har høy kvalitet og er vesentlige til en god og spisset utdanning innenfor læren om menneskets tidligere historie, dets kultur, språk og andre nyanser. Det er imidlertid viktig å løse utfordringen med at det er vanskelig for studentene på bachelorprogrammet i klassiske språk å få tatt antikk-emnene i Athen og Roma (ANT2210 og ANT2222). Dette hjelper også svært med tanke på arbeidslivrelevans, da muligheten for utveksling til disse instituttene gir en veldig god mulighet for å tilegne seg god og relevant erfaring både studie- og arbeidsmessig, samt muligheten til å få kontakter rundt i miljøene. Innenfor HF er bacheloren og masteren i klassiske språk en av de mest gunstige gradene å ta med tanke på videre studier og arbeidslivrelevans i utlandet.

Som nevnt under «vurdering av programmenes læringsutbytter», bør også moderne læringsverktøy bringes inn i større grad enn i dag slik at pedagogikken kunne bli mer mangefasettert, og derved at den monotonien som en del respondenter viser til (jf. merknader i egevalueringene), kunne brytes.

Panelet deler ikke uten videre bekymringen knyttet til bruken av heisemner. Studenter som går i sitt tredje semester bør vanligvis kunne lese en tekst sammen med andre som er i sitt fjerde eller femte

semester. Grammatikk- og oversettelseskurs blir imidlertid noe annet. Førsteårsstudenter bør heller ikke ha heisemner. Ellers ser det ut til at heisemnene fungerer godt.

Studentrepresentanten mener det burde være en mulighet for å ikke måtte inkludere innføring i gresk eller latin i årsenheten. Det burde heller tilbys et annet/nytt antikk-emne. Ønsker en årsenhetsstudent å ta språkemner kan h*n ta det som enkeltemne eller i bacheloren for klassiske språk.

Vurdering av programmets arbeidslivsrelevans, internasjonalisering, læringsmiljø og gjennomføring

Arbeidslivsrelevans

Når det gjelder arbeidslivsrelevans, mener studentrepresentanten at studenter som tar BA og MA innenfor klassiske språk er godt bevisste på at det langt fra er en garantert jobb som venter dem etter ferdig utdanning. Videre må potensielle arbeidsgivere «læres opp» til å forstå hva BA og MA-studenter innenfor, ikke bare klassiske språk og antikken, men HF-utdanninger generelt, kan brukes til. Det er et problem at arbeidsgivere ikke forstår hva en kan bruke humaniora-studenter til. På den måten kan trolig langt flere personer med klassisk/antikk utdanning få relevante jobber hos arbeidsgivere som ikke vet nok om hva en med den kompetansen kan bidra med; både til å jobbe med klimaspørsmål, transport, økonomi, og AI for den saks skyld. Altså områder hvor man vanligvis ikke tenker på at man trenger en humaniora-utdannet person. Arbeidsgivere må hjelpes på vei. UiO må forklare bedre hvor viktig det er for dagens samtidsutfordringer å forstå mennesket og samfunnet i et historisk perspektiv.

Et samstemt panel anser programmene som relevante for jobber innenfor akademia og skolesektoren. Programmenes relevans for arbeid innenfor disse bransjene fremstår ganske klar. Det finnes et behov for lærere med kompetanse i latin, gresk og antikkens kultur. Programmene er i høy grad relevante for å dekke dette behovet. Slik kompetanse er også relevant på en rekke andre samfunnsområder. Programmene bygger opp slik kompetanse. Arbeidsmarkedet er trolig primært det norske, men fagene er utpreget internasjonale, så slike stillinger i utlandet vil også kunne være aktuelle. Bachelor- og masterprogrammet gjør en til en god jobbsøkerkandidat i utlandet. Dette er et poeng som kan betones i dialogen med studentene. Det er for øvrig viktig å merke seg at jobbmulighetene kan stå mye på eget engasjement fra studenten.

Deler av panelet anser studieprogrammene som svært anvendelige også utenfor akademia/skoleverket. Årsenheten anses som relevant for studenter som ønsker å jobbe i utlandet, og det kan være en større andel som er interessert i arbeid i utlandet, grunnet det beklagelige lave

interessenivået i Norge i forhold til andre sammenlignbare land. En god fordypning innenfor antikkens kultur kan brukes blant veldig mange felt, og det er en kunnskap med bred anvendelse. Eksempler kan være historie, arkeologi, antropologi, sosiale studier, språk og filosofi. For innlandsstudier er det gunstig med årsenheten enten for videre studier eller som en utfylling av annen utdanning. For studier i utland og arbeidslivsrelevans er det gunstig å tilby antikke studier i Norge, da det gir en god mulighet for studenter til å ha god kunnskap om området, man ønsker å studere eller arbeide videre i utlandet hvor miljøet for antikken er mye større og mer aktivt. Innenfor HF er bacheloren og masteren i klassiske språk en av de mest gunstige gradene å ta med tanke på videre studier og arbeidslivsrelevans i utlandet.

Arbeidslivsrepresentanten oppfatter sammenhengen mellom studieprogrammene og arbeidslivet utenfor academia og skoleverket som mer uklart. For mange stillinger, f.eks. innen offentlig eller privat administrasjon, i organisasjonslivet og innen medie- og forlagsbransjen, stilles *generelt* krav til høyere utdanning, og ikke bakgrunn fra et spesielt fagområde. Akademikere, også de som uteksamineres fra IFIKK, konkurrerer om disse jobbene. Om en BA- eller MA-grad innen instituttets programtilbud gir kandidaten et fortrinn (sammenlignet med tilsvarende grader innen andre fag eller studieretninger), i kampen om stillinger der det mer allment er krav til høyere utdanning, er uklart. Manglende muligheter for praksis underveis i studiet, gjør kanskje at potensielle arbeidsgivere er lite kjent med hva kandidatene kan. En ansettelse blir i så fall i større grad et sjansespill; det finnes 'tryggere' valg. En gjetning er at enkelte arbeidsgivere vil kunne se på retningsvalget som mer 'sært' enn andre. Imidlertid kan en lett forestille seg en motsatt holdning: En kandidat som har fullført en akademisk grad innen dette fagfeltet har presumptivt gode (utmerkede?) forutsetninger til å sette seg inn i og håndtere komplekse problemstillinger. I UiOs kandidatundersøkelse i 2018 er det gjort rede for tilknytningen for bachelor-kandidater til ni bransjer, men den analyserer uteksaminerte fra alle fag på Det humanistiske fakultet, og ikke spesifikt de som har sin bakgrunn fra instituttets program, etter det vi kan se. Ville et mer finmasket datagrunnlag her ha nytteverdi? Det er òg slik at det fremstår som litt uklart hvilke jobber kandidatene selv sikter mot eller har ambisjoner om. En del studenter melder om usikkerhet med tanke på mulighetene på arbeidsmarkedet. Det heter fra programhold at man ønsker å jobbe med å tydeliggjøre arbeidslivsrelevansen ved studiet, og det synes riktig og viktig med et slikt søkelys. Imidlertid fordrer dette at studentene *selv* griper muligheten; karrieredag/-lunsj for studentene på programmet ble arrangert både i 2017 og 2018, men oppslutningen rapporteres, litt paradoksalt, å være lav.

Internasjonalisering

Internasjonalisering vektlegges godt i BA- og MA-programmet. Både utveksling og emner i utlandet, kombinert med en dyp og bred kunnskapstilegnelse/ferdighetstilegnelse gjør en ferdig utdannet student attraktiv i det utenlandske arbeidsmarkedet innenfor det «antikke miljøet».

Hvis norske studenter i disse fagene skal ha nytte av studentutveksling og mulighet til å hevde seg internasjonalt, er det imidlertid nødvendig å fokusere på grunnleggende språkferdigheter, for å komme opp på et akseptabelt nivå. Det betyr også at studentutveksling vil ha større verdi på høyere grad enn på lavere grad. Denne nivåforskjellen påpekes også i brevet fra fagutvalget.

Læringsmiljø

Panelet vurderer læringsmiljøet som godt. Det er ingenting som tyder på at det ikke legges til rette for et godt læringsmiljø. Instituttets ferske førsteårsundersøkelse vitner om trivsel og engasjement blant studentene.

Arbeidslivsrepresentanten fremhever nytten ved *Circulus Latinus Osloensis*, der deltakerne samtaler og holder (korte) foredrag på latin. Sirkelen har ikke vært aktiv de siste par årene, men tilbudet kunne kanskje gjenopptas. I denne sammenhengen kunne vært bra med (om enn bare moralsk) støtte fra instituttet, idet det bør stimuleres til slike initiativ.

Gjennomføring

Frafall av studenter er en stor utfordring. Opplysningene i egevalueringen peker mot at mange studenter har til hensikt å gå andre veier enn klassisk filologi og kultur. Enkelte uttrykker da også helt eksplisitt andre motiver for sin søknad enn nettopp å erverve seg (formal)kompetanse innen IFIKKs felt. Om dette sier noe om programmet som sådant, og i så fall hva, er ikke klart. Tallmaterialet sier dessuten at under halvparten av kandidatene med BA går videre og gjennomfører en MA. Dette betyr likevel ikke at det er noe i veien med programmet. Trolig er det helt andre forhold som kommer inn i bildet, så som at studentene vurderer arbeidslivsrelevans mv.

Som egevalueringen påpeker, er det heller ikke alle opptatte søkere som faktisk møter frem til BA-studiet. Til dels kan studentene være fiktive, til dels kan de ha søkt programmet i den hensikt å studere noe annet. Dersom vi sammenstiller antallet fremmøtte primærsøkere til ba-graden med antallet fullførte på samme kull, får vi:

2014: 8 (3)

2015: 10 (3)

2016: 7 (2)

2017: 4 (3)

Antallet studenter som fullfører graden er altså ganske stabilt, men det finnes knapt noen korrelasjon med antallet fremmøtte primærsøkere. Det tyder på at frafallet i stor grad skyldes forhold utenfor instituttets kontroll. Bare tre studenter har avlagt MA-graden i samme periode. Det

tyder på at overraskende mange BA-kandidater enten går direkte til arbeidslivet eller over til et helt annet studium.

Studentrepresentanten mener at å starte bachelorløpet med en omfattende innføring i latin eller gresk er et tveegget sverd, da mange nye studenter kan miste mot i møte med en kanskje overraskende stor arbeidsmengde. Dette kan minne om japansk-bacheloren ved UiO, hvor det er et massivt frafall av studenter i de første ukene grunnet en veldig intens start på bacheloren. Dette ble endret noen år siden, og de bruker heller to semestre på å dekke det som ble dekket i løpet av ett semester tidligere. Dette hjalp antakelig på frafallet.

Frafallet på årsenheten er ikke noe stort mysterium for studentrepresentanten. Han påpeker at en årsenhet ofte vil søkes på av personer med mindre hensikt om å studere over lang tid. Det er antakelig mindre «commitment» fra de som søker årsenheter. En del av dem som velger årsenhet fremfor bachelor, har nok mange andre forpliktelser ved siden av. Dette kan det gjøres undersøkelser på. Kanskje ønsker de kunnskapspåfyll fremfor å avlegge eksamen? Frafallet som skjer på årsenheten er å forvente, og skal ikke ha noe med kvaliteten på studiet å gjøre.

Begrunnelse for videreføring

Et samstemt panel anbefaler at BA- og MA-programmene videreføres. Det er avgjørende viktig å opprettholde dette programtilbudet i norsk akademia. Gresk og latin har få studenter, men det dreier seg om en helt vesentlig humanistisk kompetanse som det er nødvendig å vedlikeholde og utvikle, og dette må gjøres gjennom to BA-programmer, et for hvert språk. Gresk, latin og antikkens kultur er dessuten viktige internasjonale forskningsfelt og nødvendige fag på et fullt utbygget humanistisk fakultet. Det er også helt nødvendig å opprettholde dette tilbudet ved landets største universitet siden de klassiske språkene har en så svak stilling i norsk skole.

Det er også lett å være enig i studentenes advarsel mot å innføre opptak annethvert år. Ressursbesparelsen ved dette vil være minimal, og det potensielle tapet av studenter betydelig.

Når det gjelder årsenheten er panelet noe delt. Deler av panelet spør seg om årsenheten er verdt å videreføre når gjennomføringstallene er så lave. Spørsmålet gjelder imidlertid selve organiseringen som årsenhet, og ikke det faglige innholdet. De enkelte emnenes popularitet er imponerende, og det anbefales ingen nedleggelse av eksisterende emner. Er årsenheten nødvendig for å opprettholde emnene? Gjør den dem mer synlige? Undervisningskompetansen for faget antikkens kultur er helt klart en grunn til å opprettholde årsenheten: Den fungerer som en sertifiseringsordning. Men hvilke andre muligheter finnes for å oppnå slik kompetanse? Hvis enhver kombinasjon av 60 stp antikk-emner er tilstrekkelig, er jo årsenheten som sådan knapt nødvendig.

Studentrepresentanten forslår derimot at årsenheten beholdes, og at det i tillegg opprettes et eget antikk-program, både på BA- og MA-nivå. Det ville være en fordel om studentene fikk mulighet til å ta en bachelor eller master som ikke innebærer strenge krav om språk. Innføringsemnene GRE1001 og LAT1001 kunne vært flettet inn i disse programmene, enten som obligatoriske eller som valgfrie emner. Å ha valget om å ta bachelor og/eller master i antikkens kultur og det rundt til en viss grad (enkelte filosofi-emner, valgfrie språkemner osv.) hadde vært et veldig godt tilbud til de som ser etter en mer omfattende utdanning enn en årsenhet. Samtidig er det viktig å opprettholde årsenheten for de som kommer fra andre grener og ønsker å fordype seg eller utvide kunnskapen sin rundt antikken, eller de som ønsker et godt tilskudd til CV-en sin.

Studentrepresentanten uttrykker en generell bekymring for at et bredt og variert utvalg av HF-emner og studier skal gå tapt. Hovedsakelig ligger bekymringen at de legger ned disse i favør for mer populære studier som gir mer penger i kassa. Han mener at sparetiltakene for klassiske språk er et grovt feiltrinn, og blir forferdet over svaret på styremøtet 14. mai 2020. Videre kutt innenfor antikke/klassiske studier er det siste som burde gjøres med dette, og denne grådige, kun økonomisk-motiverte utviklingen gir et svært negativt og ikke minst skuffende inntrykk av de ansvarlige for disse forslagene, IFIKK og HF sitt styre. Dette er ikke et felt det burde kuttes ned midler på, tvert om. Det er viktig å opprettholde så mange humaniora-fag som mulig, selv om det i perioder drar færre søkere og kan være et tapsprosjekt rent økonomisk.

Panelet har formulert følgende forslag for programrådet å tenke videre på:

- Til arbeidslivsrelevans og kontakten med arbeidslivet:
 - Kunne det være aktuelt å inngå samarbeid, herunder med tanke på praksisplasser, med enkelte bransjer, eller arbeidsgivere, for på den måten å synliggjøre/tydeliggjøre kompetansen programmet faktisk gir?
 - Man kan holde et lite antall forelesninger/seminarer med fokus på mulig arbeid etter utdanningen for BA- og MA-studenter. I denne forbindelse kunne man se til f.eks. emnet ARK4180 - *Arkeologisk Praksis*. Dette er et frivillig emne for MA-studenter i arkeologi, som fokuserer på arbeidsmuligheter og lignende.
- Tunge, omfattende og veldig intense språkemner tidlig i bacheloren er «et tveegget sverd». Man kan på den ene siden sitte igjen med meget dedikerte og flinke studenter, men man kan på den andre siden sitte igjen med mange færre studenter. Å bli møtt med en gang av en så stor arbeidsmengde kan være avskrekkende for mange førstegangsstudenter. Det ville vært bedre å startet med dette i f. eks 2. semester, eller strekke pensum for de innførende språkemnene ut over to semestre.
- Vurderingsformer på emnene: Man må sørge for at studentene møter varierte vurderingsformer på alle nivåer. Studentrepresentanten mener at oppgaveskriving er bedre enn skoleeksamen for at studentene skal få vist hva de faktisk har tilegnet seg av kunnskap,

og hvordan de klarer å formidle dette når de svarer på oppgaver. Den vitenskapelige representanten er enig i at studentene trenger skrivetrening, og opplever at de får mindre av det på klassisk enn på andre fag. En løsning er å tilby dette på kulturemnene, som jo også skulle være av interesse for språkstudentene. På den annen side fremhever han at også skoleeksamen er nødvendig som vurderingsform på alle nivåer.

- Noen kommentarer til pensum i kulturemnene: I antikkens verden er pensum to enkle bøker og i alt 600 sider. Slik er det også i ANT1500. Trolig er det her noe som mangler i oversikten. ANT2700 har et mer substansielt pensum, men hvorfor er alt på engelsk? Det er viktig å opprettholde norsk ikke bare som akademisk språk, men også litterært. Vi risikerer ellers å utdanne lærere som ikke vet hva ting heter på norsk.
- I språkfagene har man på høyere grad et stort antall sterkt spesialiserte emner (medisinske tekster, moralfilosofiske tekster, Augustin, Seneca etc.). Kan man vurdere om det ikke ville være mer fleksibelt å slå sammen disse til større enheter, av typen «tekstpensum 1 (30 stp)» og «tekstpensum 2 (30 stp)»? Disse ville da kunne fylles med en kombinasjon av studentenes særlige interesser og den undervisningen som er tilgjengelig. Studentene er ikke flere enn at hver kan ha sitt eget pensum, og den samme undervisningen kunne da være felles for ulike emner (også på 200-nivå).
- Kan grunnkurset i gresk inngå i MA i latin, og motsatt? Dette kunne gjerne være obligatorisk, og burde i hvert fall være anbefalt. Pr. i dag er det slik at en uteksaminert latinist - altså en kandidat på masternivå – ikke nødvendigvis kan lese greske bokstaver. Man kan altså legitimt kalle seg 'klassiker', men ikke vite forskjellen på omega og omikron. Omvendt: Som gresist, og dermed klassiskfilolog, kan man være helt ukjent med at «Et tu, Brute!» (som dog neppe er klassisk) inneholder en vokativ. At det forholder seg slik, er rett og slett litt merkelig, og må trolig representere en ulempe i relasjon til videre studier og forskning, iallfall i utlandet: I andre land er basiskunnskaper om begge språk, selv om man spesialiserer seg i det ene, gjerne forventet hvis man studerer 'classics', 'klassische Philologie' mv. Å ha noe fellesundervisning for å danne en bro mellom latinister og gresister mener vi er faglig velbegrunnet, gagnlig og i tråd med en europeisk tradisjon.
- Instituttene i Athen og Roma burde være en stor undervisningsmessig ressurs, og blir dessverre alt for lite brukt. Som det fremgår av egnevalueringen for bachelor, s. 13, er dette et problem man er oppmerksom på, også studieplanmessig.
- Det nevnes i egnevalueringen at «det ikke er noen åpenbar logikk i hvilke 40-grupper som er forhåndsgodkjent på programmet», og et arbeid «for at vi tilbyr relevante 40-grupper.» Den beste løsningen på dette problemet er å la disse poengene være frie. Det vil spare både studenter og administrasjon for unødvendige problemer. Vi har neppe faglige grunner til å advare mot noen kombinasjon med andre HF-fag.

- På den annen side mener studentrepresentanten at de frie emnene burde være mindre «frie», og heller låst til strengt tatt relevante emner til klassiske språk, som antikke emner eller språkemner.
- Det er ønskelig med en mer aktiv tilnærming til mulighetene som ligger i digitale verktøy. Å bli presentert for (mulighetene i) Perseus Digital Library (under Tufts University), for å ta ett eksempel blant mange mulige, hadde ikke vært unaturlig. Digitale metoder eller ressurser har ingen plass i presentasjonen av fagene, og ikke noe av pedagogikken er knyttet til IKT (iallfall ikke i de formelle beskrivelsene av emnene). Dette er et savn. (Riktignok tilbys ANT4600 – Digital methods in classical philology, men det er på slutten av studiet, og emnet er valgfritt — og synes å ha vært inaktivt siden våren 2017.)